

Ena ögat gick förlorat – men inte livsgnistan

LIVSSTIL När Susanna Gejrot var 20 år fick hon cancer, vilket ledde till att hon senare förlorade sitt högra öga.

– Mina drömmar togs ifrån mig. Livet blev inte alls som jag tänkt. Att börja föreläsa för Ung Cancer är ett sätt att få klarhet i det som varit.

ANNONS

Ingemo Orstadius

17:00 - 30 mar, 2018

Bild: Nicklas Elmrin

1/2

Susanna Gejrot förbereder sig för sin första föreläsning om hur det är att vara ung och cancerdrabbad. Hon har utgått från sina dagböcker när hon skrivit manus. Konsten att berätta en historia är hon väl förtrogen med. Den enda skillnaden är att den här är hennes egen.

– Det var en häftig bearbetningsprocess. Jag kunde se min egen sorg och rädsla utifrån och det var skönt. Att föreläsa är också ett sätt för mig att gå upp på scenen igen, fast på mina villkor, säger hon.

Ville bli skådespelare

Drömmen om att bli skådespelare fanns där tidigt och efter gymnasiet började Susanna på en teaterutbildning på Fridhems Folkhögskola i Svalöv. Under en filmworkshop hösten 2013 upptäckte hon ett synbortfall på höger öga.

ANNONS

– Jag tänkte inte så mycket på det och nämnde det inte ens i min dagbok. ”Skit i det liksom”. Jag var 19 år och ”odödlig”, säger Susanna som förklaring.

Men hennes föräldrar tog inte lika lätt på saken och ett par månader senare satt Susanna och hennes pojkvän Erik i ett undersökningsrum på S:t Eriks Ögonsjukhus i Stockholm. De hade tidigare blivit mötta på perrongen av Susannas föräldrar och syster.

Först då insåg Susanna allvaret i situationen och tänkte att det kanske skulle kunna vara cancer. Dittills hade hon bara vetat att något ”satt på näthinnan”.

– Det sparade mig mycket ångest in i det sista att jag var så naiv, säger hon.

Chockbesked från läkaren

I undersökningsrummet fick hon ett fruktansvärt besked.

– Läkaren pratade högt i en diktafon. Jag hörde orden ”cancertumör fyra millimeter hög, sex millimeter bred, ögonmelanom”. Läkaren kollade inte ens på mig! Sedan sa han bara att han hade bråttom iväg till ett möte och gick ut.

Susanna fick en chock och hennes föräldrar blev helt förstörda. Men systemen, som själv är läkare, lyckades stoppa ögonspecialisten med orden ”nu stannar du här

och pratar med mina föräldrar, så viktigt är inte mötet du ska på”. Så blev det också.

– Det kändes skönt att min syster var med. För mig blev det bara kaos i den stunden, säger Susanna, som i efterhand tänkt att man får bara en chans att ge ett cancerbesked.

En månad senare strålades ögat. Susanna var mest irriterad över att behandlingen kolliderade med inträdesprovet till Teaterhögskolan.

– Cancerbeskedet kom så dumt. Jag stod på tröskeln till livet och var arg och ledsen. Jag hade planer på att bli skådespelare och mina drömmar togs ifrån mig. Det kändes som att jag peakat vid 19!

Tvingades operera bort ögat

Susanna, som alltid skrivit sig igenom svåra stunder, fick problem med sitt dagboksskrivande.

– Det var för tufft och för abstrakt. Ångest svart på vitt!

Jag kände inte igen mig själv i mina tankar, säger hon.

Efter att komplikationer tillstött, opererades det cancerdrabbade ögat bort i juni 2016. Chocken var fruktansvärd. Susanna var inte alls beredd på vad detta skulle innebära. Hon upplevde att informationen var bristfällig; både om själva ingreppet och om hanteringen av den ögonprotes som hon skulle få. Efter att ha haft en handblåst glasprotes i ett halvår, fick hon byta till en i plast som kändes mer bekväm.

– Den är inte lika bra i färgen, men bättre anpassad till ögonhålan, säger Susanna och tillägger att hon, som inte vågat fota sig själv under ett helt år, nu tog en selfie.

– Jag kände igen mig själv och började gråta. Det var en jättestark upplevelse.

Flydde i stället för att stanna upp

Susanna hanterade sina traumatiska upplevelser genom att fly, i stället för att stanna upp och känna efter. Hon reste mycket, skaffade jobb och köpte en lägenhet i Göteborg för försäkringspengarna.

Med blandade känslor följde hon Ung Cancer på facebook. Det gjorde ont att se vissa saker i flödet och hon ville inte identifiera sig med att vara cancerdrabbad. Men under en resa till Sydamerika i november 2016 kom vändpunkten. Susanna såg att organisationen delade en länk om Olof, jämnårig med henne själv. I sin blogg beskrev han hur hans dröm om att bli kustbevakare gått i kras, sedan han fått ögonmelanom.

– Det var som att läsa om mig! Jag skrev till honom att jag blev väldigt tagen av hans berättelse och att jag delade den, säger hon.

Susanna gick med i Ung Cancer och plötsligt blev det uppenbart för henne att det var den här gemenskapen hon saknat.

– Att träffa andra i en liknande situation fick mig att må bättre. Erik, min familj och mina vänner; allihop är de guld värda, men de kan inte dela mina mörkaste känslor.

En fin helg på Brännö

I våras deltog Susanna i ett av Ung Cancers rehabiliteringsläger på Brännö. Där träffade hon andra unga cancerberörda. En del hade förlorat en förälder, andra var själva svårt sjuka.

– Vi träffades bara en helg; ändå känner jag mig så nära dem. De vet saker om mig som bara några få vet. Vi hjälps åt att bära det tillsammans som är för tungt att bära ensam. Det är inte svårare än så, när man vågar visa sig svag.

Susanna ser fram emot att få representera Ung Cancer, som betytt så mycket för henne de senaste åren; gemenskap, förståelse, acceptans och mycket sorg.

– Cancern finns i mitt liv; den har inte gjort mig starkare, bara ledsnare. Men hos Ung Cancer är alla känslor tillåtna. Där behöver jag inte leva upp till några förväntningar om hur jag ska vara, säger hon.

Susanna Gejrot

Ålder: 24 år.

Bor: Olskroken.

Familj: Sambo.

Gör: Pluggar till kulturprojektledare. Jobbar som köksplanerare på Ikea.

Intressen: Teater och scenkonst. Skriver mycket, bland annat dagbok och låttexter.

Aktuell: Som föreläsare hos Ung Cancer.

Fakta: Ung Cancer

Är en fristående ideell medlemsorganisation

Arbetar för att förbättra villkoren för unga vuxna mellan 16 och 30 år, som antingen själva drabbats av cancer eller är närstående till någon drabbad.

Vill informera om sjukdomen på ett ärligt, sakligt och okomplicerat sätt.

Genom fysiska och nätbaserade mötesplatser kan unga cancerberörda dela upplevelser och tankar.

Föreläser på sjukhus, skolor och företag för att sprida kunskap om unga vuxna cancerberörda och deras särskilda behov i vård och socialförsäkringssystem.

Delar ut stipendier till hjälp med vardagskostnader och rehabilitering.

Läs mer: www.ungcancer.se